

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

308

Szerző: Zsolt

Cím: Tömeg-nevelés

Forrás: Pesti hírlap

Bp.

1916 VII. 2

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

1916

Személy

Hely

— Tömeg-nevelés. —

Minden drámát és szerencsétlenséget a rendőr, a vizsgálóbíró, az orvos és az újságíró boncol. Az óbudai propeller-katasztrófa hivatalos boncolását még nem fejezte be a vizsgálat; tehát hogy a gazdag, de spóroló társaságot, vagy valamelyik alkalmazottját terheli-e felelősség, azt nem tudjuk. De az újságírók boncolása annyit már megállapított, hogy hibás volt maga a publikum is, mely ép oly tolagódó a tülekedésben, amily fejvesztett a pánikban. A tulzsufolttság nem csak a propellerek jellemző vonása, hisz a villamos-kocsikban is külön életveszedelem fenyeget, mióta a kocsi belsejében is megengedték az állóhelyeket. Meg lehet állapítani, hogy a közlekedési s egyéb utcai szerencsétlenségek nagy részének a tömeg neveltlensége az oka. Nálunk a nevelés megelégszik azzal, hogy a családi otthonban rendesen viselkedjenek az emberek, amely műveltségi fokot a jól dresszírozott „zimmerrein“ kutya is eléri. Utcán, nyilvános helyeken tombol a neveltlenség, a rendetlenkedés. Villamos kocsikban, színházi ruhatárakban, minden ki- és bejáratnál ugy lökdösik egymást még az ugynevezett uri emberek is, akárcsak most az óbudai propelleren, ahol a hátullevők egyszerűen beledobták a Dunába az elől állókat. E mellett a vadság mellett — melyhez más oldalról a gyámoltalanság s a hirtelen félelem járul — bármely nyilvános helyen borzalmas katasztrófát idézhet elő minden komoly veszedelem nélkül is egy buta vaklárma.

A preventív intézkedések tehát, amelyeket színházak, mozik vagy közlekedési eszközök kö-

rül alkalmaznak az embertömegek védelmére, csak részben óvnak meg a katasztrófáktól. Tömeg-nevelésre is volna szükség, mert a magyar publikum — ha nagy tömegbe verődik — olyan fegyelmezetlen s egy része oly durván tolagódó s rendszabályozhatatlan, hogy magának és másnak veszedelme. Budapest uri családjainak nagy része például ünnepnapokon kénytelen otthon maradni, mert a villamos-kocsik vasárnapi birkózásától iriózik s nőket, gyermekeket és aggodat nem lehet kitenni a tolagások életveszedelmének.

Persze ezt a tömeg-nevelést is a hatóságoknak kell végezni. Mert ha megszabják, mely közlekedési eszközre hány ember szállhat föl s a rendelkezés megtartását ellenőrzik is, akkor közeledünk a rendhez. Csak az a baj, hogy a közönségnek ez a nevelése nagyrészt a parasztból vett rendőrré van bízva, meg a kalauzra. De hát ezeket ki nevelje? Tán ott kellene kezdeni a tömeg-nevelést az iskolában, hol az abécén kívül arra is tanítani kellene a gyerekeket, hogy kell járni, köszönni, enni stb. Például sok budapesti urat nem tanítottak arra, hogy az utcán ki kell térni a szembe jövő elől s a villamos kocsiban nem illik se füttyölni, se dudorászni, se enni. A ki Németországban tapasztalta a közönség rendszertetét, az tudja igazán, hogy a rend fentartásához fontosabb a rendőrnél a publikum jólneveltsége. Berlinben bonyolultabb a közlekedés, mégis kevesebb a szerencsétlenség. Mert a mi publikumunk neveltlenebb. Minden világváros forgalmához hozzá nevelődött már a publikuma. Páris omnibuszaira senki sem próbál fölszál'

sorszám nélkül, amit minden utas az állomásra⁹¹⁵ érkezése sorrendjében kap. Nálunk ez a jelszó: „aki bírja, marja.“ Az ököljog szerez helyet. S ha egy müncheni kalauz azt mondja egy utasnak: „A kocsi megtelt!“ — az szó nélkül leszáll a villamosról s nem verekszik a konduktőrrel. Tessék megfigyelni: ahol csak nagy emberforgalom van, például a budapesti pályaudvarokon vagy a villamosokon épen a ki- és bejáratokat állja el a publikum. A kellemetlenségektől a katasztrófáig sok utcai bajnak ez a tömeg-neveltlenség az oka.